

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie II./2020
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 145/2019
populárny názov	Súdny prieskum zákonnosti správneho aktu
sudca spravodajca	Luboš Szigeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.01.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Z dôvodu oddelenosti súdnej a výkonnej moci vyjadrenej v rozdielnych právomociach orgánov oboch sústav verejnej moci nie je okresný súd rozhodujúci o náhrade škody oprávnený ani ako prejudiciálnu otázku skúmať zákonnosť právoplatného administratívneho rozhodnutia, a o to menej preskúmať jeho vecnú správnosť, t. j. či boli splnené hmotnoprávne podmienky podľa osobitných predpisov pre vydanie administratívneho aktu. Otázku nezákonnosti rozhodnutia nemožno riešiť ako predbežnú otázku bez toho, aby toto rozhodnutie pre nezákonnosť bolo predtým zrušené príslušným orgánom. Túto právomoc má spomedzi orgánov súdnej moci len a výlučne správny súd na základe správnej žaloby za presne špecifikovaných zákonných podmienok.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (Slovenská republika) ústavnou sťažnosťou napáda rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený medzitýmny rozsudok okresného súdu o tom, že je daná zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ktorého sa dopustil správny orgán veterinárnej správy pri hodnotení splnenia zákonných podmienok tzv. potravinového práva pre vydanie rozhodnutia o schválení prevádzkarne mäsokombinátu pre právneho predchodcu žalobcu. Sťažovateľka napadnutému rozsudku krajského súdu vytyka jeho arbitrárnosť, pretože sa nevysporiadal s jej kľúčovými odvolacími námietkami o neexistencii škody a príčinnej súvislosti s nesprávnym postupom. Sťažovateľka tiež namieta nesprávne právne posúdenie dôvodu vzniku škody a aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.
z odôvodnenia	Teória správneho práva rovnako ako zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) striktné rozlišuje medzi nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci a jeho

nezákonným rozhodnutím.

Objektívna zodpovednosť spojená s neprávny úradným postupom predpokladá porušenie pravidiel ustanovených právnymi predpismi pre postup orgánu verejnej moci pri jeho činnosti, čiže vady v spôsobe vedenia konania. Ide spravidla o postup (faktický zásah a nečinnosť), ktorý s rozhodovacou činnosťou nesúvisí bezprostredne a vo vydanom rozhodnutí sa nepremietne. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v rámci činnosti vedúcej k vydaniu rozhodnutia preto prichádza do úvahy len vtedy, ak ide o úkony úradného postupu, ktoré samy osebe k vydaniu rozhodnutia nevedú alebo ak sa nesprávnosť postupu v rozhodnutí neprejaví, nepremietne sa doň. Napríklad úradná činnosť formou kontroly, inšpekcie, posudkovej činnosti a podobne vždy vedie k zisťovaniu splnenia zákonných podmienok hmotného práva pre vydanie administratívneho aktu, a preto je typickým príkladom úradného postupu smerujúceho k vydaniu rozhodnutia (legálny pojem „postup, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal“). Zodpovednosť „len“ z titulu nesprávneho postupu by preto napr. pri kontrole prichádzal do úvahy, ak by správny orgán omylom vstúpil do prevádzkarne tretieho subjektu, ktorý nie je účastníkom konania a tam spôsobil škodu na zariadení. Išlo by síce o (nesprávny) úradný postup v rámci konania, ktoré bude zavŕšené rozhodnutím (vydaným vo vzťahu k inému subjektu), ale uvedená nesprávnosť sa v rozhodnutí nijako neprejaví. Náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom tak môže uplatňovať aj tretia osoba, neúčastník konania, ak bola poškodená.

Pokiaľ ide o zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, tu zákon z dôvodu potreby prelomenia prezumpcie správnosti individuálnych správnych aktov predpokladá a vyžaduje vyslovenie nezákonnosti rozhodnutia na to povolaným orgánom v rámci inštančného postupu (napr. nadriadený správny orgán rozhodujúci o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch, správny súd, ústavný súd). Z dôvodu oddelenosti súdnej a výkonnej moci vyjadrenej v rozdielnych právomociach orgánov oboch sústav verejnej moci nie je okresný súd rozhodujúci o náhrade škody oprávnený ani ako prejudiciálnu otázku skúmať zákonnosť právoplatného administratívneho rozhodnutia, a o to menej preskúmať jeho vecnú správnosť – či boli splnené hmotné podmienky podľa osobitných predpisov pre vydanie administratívneho aktu. Kompetenciu preskúmať zákonnosť správneho aktu má spomedzi orgánov súdnej moci len a výlučne správny súd na základe správnej žaloby za presne špecifikovaných zákonných podmienok. Prípadné nesplnenie zákonných predpokladov hmotnej povahy pre vydanie individuálneho správneho aktu však ani správny súd neskúma vecne (či boli alebo neboli splnené, čo by nahrádzalo činnosť správnych orgánov), ale len vo väzbe na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, čo je prejavom oddelenosti sústav a rešpektovania právomoci orgánu výkonnej moci. Inými slovami, v prípadoch, ak je postup zavŕšený vydaním rozhodnutia, je konzumovaný rozhodnutím, preto je nevyhnutné napadnúť rozhodnutie, v rámci ktorého účastník môže namietať aj prípadný nezákonný postup, ktorým odôvodní nezákonnosť rozhodnutia a ktorý nevyhnutne musí mať v ňom odraz (spôsobuje nezákonnosť rozhodnutia).

Otázku nezákonnosti rozhodnutia nemožno riešiť ako predbežnú otázku bez toho, aby toto rozhodnutie pre nezákonnosť bolo predtým zrušené príslušným orgánom (R 35/1977).

Povaha medzitýmneho rozsudku o náhrade škody, ktorým sa rozhoduje o základe veci konštatovaním zodpovednosti konkrétneho subjektu za škodu, si bez najmenších pochyb vyžaduje preukázanie splnenia všetkých všeobecných predpokladov zodpovednosti kumulatívne – protiprávnosť konania, vznik skutočnej a preukázanej škody a vzťah priamej príčinnej súvislosti medzi nimi (obdobne pozri R V/1968). V prípade uplatnenia viacerých čiastkových nárokov na náhradu škody vzťah priamej príčiny a následku musí byť preukázaný vo vzťahu ku každému jednotlivo a konkrétne (pozri aj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 2180/2005). Právoplatnosťou medzitýmneho rozsudku totiž vzniká prekážka rozsúdenej veci a v konečnom rozhodnutí už nie

je možné zohľadňovať absenciu niektorého z predpokladov zodpovednosti, čo i len vo vzťahu k jednotlivému nároku (m. m. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 160/2014). V ďalšom konaní po právoplatnosti medzitémneho rozsudku je predmetom konania už len výška náhrady (plnenia).

Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou napáda rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený medzitémny rozsudok o tom, že je daná zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ktorého sa dopustil správny orgán veterinárnej správy pri hodnotení splnenia zákonných podmienok tzv. potravinového práva pre vydanie rozhodnutia o schválení prevádzkarne mäsokombinátu pre právneho predchodcu žalobcu. Sťažovateľka napadnutému rozsudku krajského súdu vytýka jeho arbitrárnosť, pretože sa nevysporiadal s jej kľúčovými odvolacími námietkami o neexistencii škody a príčinnej súvislosti s nesprávnym postupom. Sťažovateľka tiež namieta nesprávne právne posúdenie dôvodu vzniku škody a aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu v intenciách sťažnostných námietok sťažovateľky dospel k záveru, že kvalita súdnej ochrany poskytnutej krajským súdom sťažovateľke je v príkrom rozpore so zárukami, ktoré tvoria obsah jej základného práva na súdnu ochranu, a preto je ústavne neakceptovateľná.

Krajský súd (rovnako ako okresný súd) kvalifikoval ako dôvod vzniku škody nesprávny úradný postup, ktorý vzhľadom na nesprávnom posúdení splnenia podmienok pre vydanie rozhodnutia o schválení prevádzkarne, čo okresný súd riešil ako prejudiciálnu otázku. Namietaný postup však predchádzal vydaniu administratívneho rozhodnutia a nevyhnutne by sa musela jeho nesprávnosť pretaviť aj do nesprávnosti a nezákonnosti rozhodnutia samotného. Jeho preskúmanie by teda spomedzi orgánov súdnej moci prináležalo len správne súdu v rámci konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal na základe správnej žaloby. I ten by bol oprávnený posudzovať len rozpor s právnymi predpismi – nezákonnosť rozhodnutia. Priamo nesplnenie hmotných podmienok pre vydanie rozhodnutia môže konštatovať len orgán výkonnej moci v rámci riadneho inštančného postupu.

Zistený skutkový stav však všeobecné súdy nesprávne subsumovali pod právnu úpravu náhrady škody z titulu nesprávneho postupu. Neaplikovali teda relevantnú právnu normu, čo malo za následok jednak nesprávne právne posúdenie vecnej legitímácie žalobcu, ako aj prekročenie ich právomoci, keď posudzovali (ne)splnenie zákonných podmienok pre vydanie administratívneho rozhodnutia ako prejudiciálnu otázku. V dôsledku tohto nesprávneho právneho posúdenia sa krajský súd vôbec nezaoberal kľúčovými odvolacími námietkami sťažovateľky, že príslušný orgán nekonštatoval nezákonnosť rozhodnutia a žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný. Krajský súd nevenoval pozornosť a vôbec sa nevysporiadal ani s odvolacou námietkou, že vznik reálnej škody nebol žalobcom v konaní preukázaný. Uvedené zásadné nedostatky v reakcii na kľúčové právne otázky súvisiace s poskytovanou súdnou ochranou zakladajú arbitrárnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, a teda jeho ústavnú neudržateľnosť.

K námietke odvolateľky, že príčinná súvislosť nie je daná, krajský súd v rozpore s konštantnou judikatúrou všeobecných súdov zaujal stanovisko, že bude predmetom ďalšieho konania a konečného rozhodnutia, čo nie je možné vzhľadom na povahu medzitémneho rozsudku, v ktorom musia byť vyhodnotené (odôvodnené a preukázané) všetky predpoklady zodpovednosti za škodu vrátane príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a jednotlivými čiastkovými škodami (bližšie pozri bod 36). Uvedený právny názor krajského súdu nemá oporu v právnej teórii ani praxi a z ústavného hľadiska je neakceptovateľný. Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu v tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (m. m.

IV. ÚS 209/2010, PL. ÚS 6/04).

K odvolacej námietke o nedostatku aktívnej legitímácie krajský súd na strane 12 napadnutého rozsudku uviedol:

„... navrhovateľ vstúpil do práv a povinností pôvodného vlastníka, ktorému aj bolo udelené rozhodnutie na prevádzkovanie Mäsokombinátu z dôvodu, že prevádzkareň splnila všetky požiadavky a preto je v prejednávanej veci nositeľom vecnej aktívnej legitímácie a skutočnosť, že účastníkom konania nebol právny nástupca pôvodného prevádzkovateľa Mäsokombinátu, ktorému aj bolo vydané rozhodnutie, z ktorého si navrhovateľ v tomto konaní uplatnil svoj návrh, je právne irelevantná.“

K tomu ústavný súd poznamenáva, že oprávnenie verejnoprávnej povahy autoritatívne (vrchnostensky) priznané individuálnym správny aktom konkrétnemu účastníkovi administratívneho konania nie je možné previesť súkromnoprávnym úkonom (napr. zmluvou o predaji podniku) uzavretým medzi subjektmi súkromného práva. Preto neprichádza do úvahy vstup do práva „schválenia prevádzky“, ako to mylne vyhodnotili všeobecné súdy. Uvedené reflektuje aj právna úprava § 39 ods. 7 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, ktorá v prípade zmeny vlastníka prevádzkarene vyžaduje vydanie samostatného rozhodnutia o schválení novému vlastníkovi. Vo vzťahu k žalobcovi takto vydal správny orgán samostatný (druhý) individuálny správny akt o schválení prevádzky žalobcovi po kúpe podniku. V tomto administratívnom konaní vystupoval žalobca ako účastník a od prípadnej nezákonnosti tohto rozhodnutia by za splnenia všetkých zákonných podmienok mohol priamo odvodzovať vznik škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím s väčším potenciálom dosiahnutia právnej ochrany (bližšie v bode 54 tohto nálezu – obiter dictum).

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že námietka zúčastnenej osoby, že sťažnostná argumentácia týkajúca sa aplikácie nesprávnej právnej normy nebola sťažovateľkou uplatnená v konaní pred okresným súdom ani krajským súdom, nezodpovedá obsahu zapožičaného spisu. Sťažovateľka opakovane v konaní pred všeobecnými súdmi poukazovala na obsah pojmu procesného postupu podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a namietala, že príslušný orgán o nezákonnosti rozhodnutia dosiaľ právoplatne nerozhodol a žalobca jej ho nijako nepreukázal. Zároveň poukazovala na ustanovenie o tom, že škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím si môže uplatňovať len účastník konania. Odhliadnuc od uvedeného v tejto súvislosti je rozhodujúce, že platí zásada iura novit curia a úlohou všeobecného súdu je na stranami preukázaný skutkový stav aplikovať relevantnú právnu úpravu, čiže správne právne vec posúdiť i bez ohľadu na to, či ponúkne strana sporu svoje výstižné a ucelené právne posúdenie.

Napadnutý rozsudok krajského súdu ústavný súd z hľadiska intenzity zásahu do namietaného základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy považuje za natoľko excesívny, popierajúci samotný základ a účel práva na súdnu ochranu, že nie je zlučiteľný s garanciami v ňom obsiahnutými. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:

1. Základné právo Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. augusta 2013 porušené bolo.
2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 287/2013 zo 14. augusta 2013 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

	3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: IV. ÚS 209/2010, PL. ÚS 6/04</p> <p>Najvyšší súd Českej republiky: 25 Cdo 2180/2005</p> <p>Najvyšší súd Slovenskej republiky: 5 Cdo 160/2014</p> <p>Zbierka súdnych rozhodnutí a stanovísk: R 35/1977, R V/1968</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	zodpovednosť-za škodu spôsobenú rozhodnutím alebo postupom orgánu verejnej moci náhrada škody (ujma)-majetková ujma

spisová značka	II. ÚS 188/2019
populárny názov	Použitie prostriedkov z rozpočtu obce
sudca spravodajca	Peter Molnár
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.01.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 2</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Je potrebné dôsledne rozlišovať medzi výkonom samosprávnej pôsobnosti obce a výkonom štátnej správy obcou, čo sa prejavuje aj vo sfére jej nakladania s finančnými prostriedkami.</p> <p>Pri výkone samosprávy, ktorá je prioritne financovaná z vlastných príjmov obce, a tie tvorí aj výnos z podielových daní podľa zákona o alokácii výnosu z dane, možno povinnosti obci stanovovať iba zákonom a v súlade s čl. 2 ods. 3 ústavy ju nemožno nútiť konať, čo jej zákon neustanovuje. O použití vlastných príjmov rozpočtu obce rozhoduje obec samostatne (čl. 65 ods. 1 ústavy a § 5 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).</p> <p>Naopak, pri výkone štátnej správy je obec viazaná čl. 2 ods. 2 ústavy a môže konať výlučne tak, ako jej zákon ustanoví. Prenesený výkon štátnej správy je financovaný zo štátneho rozpočtu, prevažne z rozpočtovej kapitoly toho ministerstva, ktoré zabezpečuje správu na dotknutom úseku. Poskytovanie dotácií zo štátneho rozpočtu bližšie upravuje § 8a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tieto tvoria účtovne príjmy rozpočtu obce, nie sú však jej vlastnými príjmami, s ktorými môže voľne nakladať, a musia byť vynaložené podľa rozpočtových pravidiel na stanovený účel (§ 5</p>

	ods. 1 a 3 posledná veta zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ je zriaďovateľ súkromnej základnej umeleckej školy. Od 1. septembra 2016 došlo k zmene sídla školy z obce Jablonové do obce Lozorno. Počas obdobia, keď mala škola sídlo na území obce, jej ako zriaďovateľovi obec poskytovala dotáciu na mzdy a prevádzku v súlade s § 6 ods. 12 písm. b) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve. Po podaní žiadosti o zmenu sídla jej obec (v marci 2016) prestala poskytovať dotácie a neobnovila jej poskytovanie ani na základe sťažnosti sťažovateľa, preto sťažovateľ podal na Krajskom súde v Bratislave žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy, ktorou sa domáhal toho, aby žalovanej obci Jablonové zakázal pokračovať v porušovaní práva sťažovateľa na poskytnutie dotácií na mzdy a prevádzku na rok 2016 na žiaka a uložil jej povinnosť obnoviť mesačné vyplácanie pomernej časti dotácie za apríl až december 2016. O žalobe sťažovateľa rozhodol krajský súd v označenom konaní uznesením z 26. októbra 2016 tak, že v časti vyhovel, keď uložil obci Jablonové povinnosť zaplatiť sťažovateľovi pomernú časť dotácie za obdobie od apríla 2016 do augusta 2016 a vo zvyšku žalobu zamietol ako nedôvodnú. Sťažovateľ nespokojný so zamietavou časťou označeného uznesenia krajského súdu podal proti nemu kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že kasačnú sťažnosť zamietol. Proti uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť.</p>
z odôvodnenia	<p>Kľúčovou námietkou sťažovateľa bolo tvrdenie, že najvyšší súd poskytol v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia protiústavný výklad normy, ktorý ho poškodil a znevýhodnil. V prejednávanej veci bolo podľa názoru sťažovateľa nesporné, že sťažovateľ splňal zákonné podmienky na pridelenie dotácie podľa § 6 ods. 12 písm. b) zákona č. 596/2003 Z. z. a táto bola aj na príslušný kalendárny rok sťažovateľovi poukázaná podľa osobitného predpisu obci na poskytnutie sťažovateľovi. Sťažovateľ ako zriaďovateľ súkromnej základnej umeleckej školy (ďalej len „škola“) však požiadal ministerstvo o zmenu sídla školy s účinnosťou od 1. septembra 2016 (presťahoval sa do inej obce, pozn.). Na uvedenú okolnosť reagovala obec ako poskytovateľ dotácie tak, že mu prestala vyplácať dotácie pridelené podľa osobitného predpisu z dôvodu, že nespĺňa podmienku uvedenú v § 6 ods. 12 písm. b) zákona č. 596/2003 Z. z. na vyplácanie dotácie, pretože nespĺňala podmienku zriadenosti školy na území obce. Najvyšší súd po preskúmaní veci sa ako kasačný súd stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že po prenesení sídla školy obec už nemá zákonnú povinnosť poskytovať sťažovateľovi predmetné dotácie (bod 41 odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu), pretože už nemá sídlo na území obce, a tým zanikol právny vzťah medzi školou a financujúcou obcou, na území ktorej mala škola sídlo pred zmenou (bod 44 a 47 odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Ako z citovaného základného ústavného rámca, ako aj osobitnej zákonnej úpravy činnosti a postavenia obce (bod 22 až 34 tohto nálezu) vyplýva, je potrebné dôsledne rozlišovať medzi výkonom samosprávnej pôsobnosti obce a výkonom štátnej správy obcou, čo sa prejavuje aj vo sfére jej nakladania s finančnými prostriedkami.</p> <p>Pri výkone samosprávy, ktorá je prioritne financovaná z vlastných príjmov obce, a tie tvorí aj výnos z podielových daní podľa zákona o alokácii výnosu z dane, možno povinnosti obci stanovovať iba zákonom a v súlade s čl. 2 ods. 3 ústavy ju nemožno nútiť konať, čo jej zákon neustanovuje. O použití vlastných príjmov rozpočtu obce rozhoduje obec samostatne (čl. 65 ods. 1 ústavy a § 5 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).</p> <p>Naopak, pri výkone štátnej správy je obec viazaná čl. 2 ods. 2 ústavy a môže konať výlučne tak, ako jej zákon ustanoví. Prenesený výkon štátnej správy je financovaný zo štátneho rozpočtu, prevažne z rozpočtovej kapitoly toho</p>

ministerstva, ktoré zabezpečuje správu na dotknutom úseku. Poskytovanie dotácii zo štátneho rozpočtu bližšie upravuje § 8a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tieto tvoria účtovne príjmy rozpočtu obce, nie sú však jej vlastnými príjmami, s ktorými môže voľne nakladať, a musia byť vynaložené podľa rozpočtových pravidiel na stanovený účel (§ 5 ods. 1 a 3 posledná veta zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

Kľúčové pre posúdenie sťažnostnej námietky sťažovateľa a zvolenie vhodného systematického a účelového výkladu je teda posúdenie povahy požadovanej dotácie, od ktorej je priamo závislý právny režim finančného toku. Sťažovateľ nenamieta ani nepreukazuje, že by požiadal o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu (od Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky podľa § 6c ods. 1 alebo o pridelenie finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky podľa § 6a zákona o financovaní základných a stredných škôl a školských zariadení).

Je teda nesporné, že predmetná dotácia na mzdy a prevádzku školy bola požadovaná od obce, poskytovaná obcou a bola uhrádzaná z vlastných príjmov rozpočtu obce – z alokovaného výnosu dane z príjmov podľa prvej vety § 6 ods. 12 písm. b) zákona č. 596/2003 Z. z.

Pri výklade pojmu „sú zriadené na území obce“ je potrebné prihliadnuť na prezumpciu o samosprávnej pôsobnosti obce v tejto veci (bližšie pozri bod 31 tohto nálezu) a pri systematickom výklade použiť aj § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý umožňuje, ale neukladá obci poskytnúť dotácie aj takej právnickej osobe, ktorej zriaďovateľom nie je obec (resp. fyzickej osobe podnikateľovi) a ktorá „poskytuje služby obyvateľom obce“ na tam určené účely. Ide však o možnosť obce v rámci svojej samosprávnej činnosti podľa svojich priorit v rámci rozvojového programu obce a nakladaním s vlastným príjmom uhradiť dotáciu aj po zmene sídla školy mimo jej územného obvodu z dôvodu, že táto škola naďalej zabezpečuje poskytovanie vzdelávacej aktivity občanom dotknutej obce. Ak v danom prípade obec nepovažovala za svoju prioritu takúto dotáciu poskytnúť, nemožno jej to s poukazom na čl. 67 ods. 2 ústavy vytykať, pretože žiaden zákon jej to priamo neukladá a štát môže do činnosti samosprávy zasahovať či ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom.

Z ústavnoprávneho hľadiska nejde ani o kolíziu dvoch protichodných ústavou chránených záujmov, pretože kým na strane obce existuje ústavou chránený záujem na slobodnom výkone samosprávy, na strane zriaďovateľa (bližšie pozri bod 41 a 42 tohto nálezu) niet základného práva, ktorého obsahom (súčasťou) by bol nárok na pridelenie dotácie a ktoré by požívalo ústavnoprávnu ochranu.

Sťažovateľ namieta aj porušenie svojho základného na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, a to nenaplnením jeho legitímneho očakávania, že po splnení zákonných podmienok nadobudne finančné prostriedky z dotácie obce na úhradu nákladov na prevádzku školy a mzdy. Zároveň namieta aj diskrimináciu oproti iným súkromným školám pôsobiacim na území obce po celý rozpočtový rok v rozpore s čl. 12 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že kým pre zistenie povinností obce pri nakladaní s predmetnými financiami bolo významné, či ide o prostriedky štátu alebo vlastné financie obce, na úrovni právneho postavenia príjemcu dotácie – zriaďovateľa súkromnej školy to nehrá rolu. Inštitút dotácie (aj obecnej) je neoddeliteľne spojený s účelovým využitím pridelených prostriedkov. Až po použití finančných prostriedkov pridelených formou dotácie na stanovený účel možno zistiť ten subjekt, ktorý bude vlastníkom finančných prostriedkov. V danom prípade ide o prostriedky určené na prevádzku školy a mzdy jej

	<p>zamestnancov, vlastníkom peňazí sa tak stane zamestnanec školy vyplatením mzdy, dodávateľ energií úhradou za ním poskytnuté plnenia a pod.</p> <p>Zriaďovateľ školy ako príjemca dotácie teda nie je vlastníkom finančných prostriedkov z pridelených dotácií, ale len ich oprávneným dočasným držiteľom, ktorý je povinný ju použiť v rozhodnom období na určený účel. Nemožno teda uvažovať o legitímnom očakávaní nadobudnutia vlastníctva u sťažovateľa.</p> <p>Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že na dotácie nie je právny nárok. Neuhrazenie dotácie zo strany obce môže mať „len“ nepriamy, sekundárny dopad na majetkovú sféru zriaďovateľa súkromnej školy, ak následne zriaďovateľ vynaloží vlastné prostriedky na úhradu miezd a nákladov prevádzky neuhrazených z dotácie, a to dodatočným navýšením príspevku od zriaďovateľa podľa § 2 ods. 2 písm. d) zákona o financovaní škôl. Na tento účel je ale možné použiť aj iné zdroje financovania súkromnej školy – všetky druhy zdrojov uvedených v § 2 ods. 2 zákona o financovaní škôl, preto ide zároveň len o hypotetický, potenciálny (a zároveň sekundárny) dopad na majetkovú sféru zriaďovateľa.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <p>Ústavnej sťažnosti nevyhovuje.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	<p>zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov</p> <p>zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov</p> <p>zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov</p>
kľúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu obec-majetok obce</p> <p>samospráva-územná</p> <p>obec-samosprávna pôsobnosť</p> <p>správne súdnictvo-konanie o ochrane pred nezákonným zásahom</p> <p>financie</p> <p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastníť majetok</p> <p>legitímne očakávanie</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces</p> <p>výklad (interpretácia)-právnej normy</p>

spisová značka	II. ÚS 267/2019
populárny názov	Nedoručenie podania protistrany
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.01.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	Právam sporovej strany na kontradiktórne konanie a rovnosť v konaní koreluje povinnosť súdu zabezpečiť ich uplatnenie okrem iného aj preposlaním vyjadrenia k dovolaniu dovolateľovi bez ohľadu na jeho obsah a relevanciu pre

	<p>rozhodovanie, zvlášť ak obsahuje formuláciu konečného návrhu vo veci dovolania. Rozhodnutie, či si vyjadrenie protistrany vyžaduje reakciu zo strany dovolateľa, je potrebné ponechať na jeho slobodnom uvážení. Toto rozhodnutie nepatrí dovolaciemu súdu. Ak si teda najvyšší súd túto povinnosť nesplnil, ide jednoznačne o procesné pochybenie. Nie každé procesné pochybenie má však ústavnoprávnu relevanciu a teda nie každé je spôsobilé ústavne neudržateľným spôsobom zasiahnuť do základného práva na súdnu ochranu a rovnosť v konaní. Preto je potrebné rozhľadnúť konkrétne okolnosti posudzovanej veci. Kontradiktórne konanie totiž nie je absolútne a rozsah tohto práva sa môže meniť v závislosti od špecifických okolností prípadu, a v niektorých prípadoch zohľadňuje aj kritérium vzniku podstatnej ujmy sťažovateľovi v súvislosti s nekomunikovaným stanoviskom.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 11. júna 2007 uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa v súbehu s trestným činom obmedzovania osobnej slobody, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 1 roka. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave uznesením z 10. februára 2009 rozhodol tak, že ho ako nedôvodné zamietol. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom najvyšší súd uznesením zo 6. mája 2014 rozhodol tak, že ho podľa § 382 písm. f) TP odmietol ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Proti tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu podal sťažovateľ ústavnému súdu (prvú) ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, o ktorej ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 423/2017 z 15. novembra 2017 rozhodol tak, že najvyšší súd porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a zároveň zrušil uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Dňa 16. apríla 2018 sťažovateľ najvyššiemu súdu doručil oznámenie o zmene právneho zastupovania iným advokátom, ktoré zároveň obsahovalo aj vyjadrenie k podanému dovolaniu. Najvyšší súd napadnutým uznesením z 3. septembra 2018 rozhodol o sťažovateľom podanom dovolaní tak, že ho podľa § 382 písm. c) TP odmietol.</p> <p>Sťažovateľ v podstatnom namieta, že k ním podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor podaním zo 6. marca 2014, ktoré bolo okresnému súdu doručené 10. marca 2014, a najvyšší súd vydal napadnuté uznesenie z 3. septembra 2018 bez toho, aby sťažovateľa vyrozumel o tom, že sa k jeho dovolaniu vyjadril prokurátor, bez toho, aby sťažovateľa oboznámil s tým, že takéto písomné vyjadrenie prokurátora je súčasťou súdneho spisu, bez toho, aby sťažovateľovi písomné vyjadrenie prokurátora doručil, a bez toho, aby sťažovateľovi umožnil k tomuto písomnému vyjadreniu prokurátora zaujať akékoľvek stanovisko.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 7/2018 z 3. septembra 2018. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že najvyšší súd v rozpore s princípom rovnosti zbraní (rovnosti strán konania), ako aj v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania nedoručil vyjadrenie prokurátora k dovolaniu sťažovateľovi, resp. jeho obhajcovi.</p> <p>Pri posudzovaní kontradiktórnosti konania ústavný súd poskytuje sporovým stranám ochranu procesnými zárukami v rozsahu totožnom s Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), preto je východiskom ďalších úvah štandardná judikatúra ESLP, ktorou sa ústavný súd cíti byť viazaný aj pri posudzovaní tejto ústavnej sťažnosti. Európsky súd pre ľudské práva prizvukuje, že zmyslom čl. 6 ods. 1 dohovoru je ochrana záujmov účastníkov konania na riadnom výkone spravodlivosti. Predovšetkým tu ide o dôveru subjektov vo fungovanie súdneho systému, ktorá sa okrem iného zakladá na istote dotknutého,</p>

že mal možnosť vyjadriť sa ku všetkým písomnostiam v spise. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu, a vyjadriť sa k nim. Samotný vplyv nedoručeného dokumentu na rozhodnutie súdu je málo významný, pretože je na účastníkovi konania, aby posúdil, či si dokument protistrany vyžaduje jeho reakciu. Povinnosťou súdu je doručovať všetky vyjadrenia, ktorých cieľom je ovplyvniť rozhodnutie súdu. Vplyvanie na rozhodnutie súdu (výsledok sporu) sa posudzuje len podľa toho, že je v ňom uvedený návrh účastníka konania, ako má konajúci súd rozhodnúť. Ak je formulovaný návrh – výrok konečného rozhodnutia, tak sa považuje za preukázané, že účastník má zjavný záujem na doručení a prevzatí vyjadrenia.

Ústavný súd zotrváva na svojej judikatúre, že právam sporovej strany na kontradiktórne konanie a rovnosť v konaní koreluje povinnosť súdu zabezpečiť ich uplatnenie okrem iného aj preposlaním vyjadrenia k dovolaniu dovolateľovi bez ohľadu na jeho obsah a relevanciu pre rozhodovanie, zvlášť ak obsahuje formuláciu konečného návrhu vo veci dovolania. Rozhodnutie, či si vyjadrenie protistrany vyžaduje reakciu zo strany dovolateľa, je potrebné ponechať na jeho slobodnom uvážení. Toto rozhodnutie nepatrí dovolaciemu súdu. Ak si teda najvyšší súd túto povinnosť nesplnil, ide jednoznačne o procesné pochybenie. Nie každé procesné pochybenie má však ústavnoprávnu relevanciu, čiže potenciál zasiahnuť samotnú podstatu a účel základného práva na súdnu ochranu či rovnosť v konaní, a preto sa ústavný súd ďalej zaoberal analýzou skutkových okolností daného prípadu z hľadiska, či v okolnostiach prejednávanej veci účinky takéhoto procesného pochybenia vykazujú nezlučiteľnosť so základnými právami sťažovateľa.

Aj ESLP pritom zdôrazňuje potrebu zohľadňovať konkrétne okolnosti posudzovanej veci, keď tvrdí, že právo na kontradiktórne konanie nie je absolútne a rozsah tohto práva sa môže meniť v závislosti od špecifických okolností prípadu (Asnar proti Francúzsku č. 12316/04 z 18. 10. 2007, Vokoun proti Českej republike č. 20728/05 z 3. 7. 2008, Čičmanec proti Slovenskej republike č. 65302/11 z 28. 6. 2016, Krčmář a ďalší proti Českej republike č. 35376/97 z 3. 3. 2000), a v niektorých prípadoch zohľadňuje aj kritérium vzniku podstatnej ujmy sťažovateľovi v súvislosti s nekomunikovaným stanoviskom.

Je nespochybniteľným faktom, že sťažovateľovi nebolo predmetné vyjadrenie prokurátora k ním uplatnenému dovolaniu doručené. Ústavný súd však súčasne zdôrazňuje, že zásadu kontradiktórnosti konania nemožno chápať formalisticky, ale je potrebné dôsledne vyhodnotiť individuálne okolnosti situácie a až na tomto základe následne dospieť k záveru, či v konkrétnom prípade bola možnosť účastníka konania zaujať stanovisko k vyjadreniu protistrany naozaj reálne zmarená, a tým jeho pozícia účastníka konania objektívne oslabená.

Z predchádzajúcich bodov odôvodnenia tohto rozhodnutia (body 7.1, 8.1) jasne vyplýva, že sťažovateľ si v rámci nahliadnutia do príslušného súdneho spisu realizovaného 14. marca 2018 fotoaparátom vyhotovil fotokópiu predmetného vyjadrenia prokurátora č. k. 3 Pn 62/14/1101-4 zo 6. marca 2014, a teda napriek procesnému pochybeniu zo strany najvyššieho súdu sťažovateľ od 14. marca 2018 disponoval predmetným vyjadrením prokurátora a ak by to vzhľadom na jeho obsah považoval za potrebné, resp. nevyhnutné, mohol sa k nemu reálne vyjadriť podaním adresovaným najvyššiemu súdu, a to až do 3. septembra 2018, keď najvyšší súd o dovolaní podanom sťažovateľom rozhodol napadnutým uznesením sp. zn. 2 Tdo 7/2018 z 3. septembra 2018. Napriek tomu, že od 14. marca 2018 bol sťažovateľ objektívne oboznámený s existenciou predmetného vyjadrenia prokurátora, ako aj s jeho obsahom, až do rozhodnutia najvyššieho súdu 3. septembra 2018 (t. j. viac ako päť mesiacov) možnosť zaujať stanovisko k predmetnému vyjadreniu prokurátora absolútne nevyužil.

	<p>Len pre úplnosť ústavný súd uvádza, že v okolnostiach tohto prípadu je bez právneho významu rozdielny názor sťažovateľa a najvyššieho súdu na otázku, či by sa dovolací súd v prípade, ak by sa sťažovateľ k predmetnému vyjadreniu prokurátora aj reálne vyjadril, mohol/mal týmto vyjadrením zaoberať. Ide totiž o hypotetickú otázku, ktorá by mohla byť predmetom ústavného prieskumu iba v prípade, ak by sťažovateľ aj reálne využil možnosť vyjadriť sa k predmetnému vyjadreniu prokurátora a najvyšší súd by sa týmto vyjadrením sťažovateľa k predmetnému vyjadreniu prokurátora nezaoberal.</p> <p>Vyhodnotiac individuálne okolnosti tohto prípadu, ústavný súd konštatuje, že v tomto konkrétnom prípade nebola možnosť sťažovateľa zaujať stanovisko k predmetnému vyjadreniu prokurátora reálne zmarená, a tým jeho pozícia účastníka konania objektívne oslabená.</p> <p>Vychádzajúc z uvedených úvah, ústavný súd výnimočne uzatvára, že v posudzovanom prípade špecifické skutkové okolnosti prípadu nesvedčia v prospech vyslovenia porušenia práv sťažovateľa, a preto námietku sťažovateľa o porušení zásady kontradiktórnosti konania ústavný súd vzhľadom na uvedené okolnosti vecí hodnotí ako účelovú a neopodstatnenú.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <p>Ústavnej sťažnosti nevyhovuje.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 423/2017</p> <p>Európsky súd pre ľudské práva:</p> <p>Asnar proti Francúzsku č. 12316/04, Vokoun proti Českej republike č. 20728/05, Čičmanec proti Slovenskej republike č. 65302/11, Krčmář a ďalší proti Českej republike č. 35376/97</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na rovnosť účastníkov v konaní</p> <p>dovolanie-dovolacie konanie</p> <p>konanie-rovnosť účastníkov súdneho konania</p>

spisová značka	II. ÚS 271/2019
populárny názov	Úprava styku s maloletým dieťaťom
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	23.01.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 41 ods. 4</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2</p> <p>zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p>
analytická právna veta	Úprava obsiahnutá v rozsudku o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu stratí účinnosť právoplatnosťou výrokov týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoде. Zánik účinnosti tejto úpravy nemožno viazať na právoplatnosť výroku o rozvoде manželstva, keďže výrok o rozvoде manželstva a výrok o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po

	rozvoďte majú samostatný skutkový základ, v opravnom konaní sa preskúmajú samostatne, takže nemožno vyvodit', že by museli nadobudnúť právoplatnosť súčasne.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ je otcom, ktorý sa snaží domôcť sa svojho práva na styk s maloletou dcérou zverenou do starostlivosti matke. Okresný súd Bratislava II vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej dcére najprv rozhodol rozsudkom z 21. februára 2018 a priznal sťažovateľovi právo stretávať sa s dcérou po dobu prvých piatich mesiacov formou asistovaných stretnutí za prítomnosti odborného pracovníka príslušeného zariadenia v súdom určenom krízovom stredisku a následne po uplynutí piatich mesiacov na týždennej báze v súdom určenom čase. Matka maloletej však napriek vykonateľnému rozsudku naďalej neumožňovala styk sťažovateľa s dcérou, ktorý preto podal na okresnom súde návrh na výkon rozhodnutia, pričom predtým neúspešne vyzval matku maloletej na plnenie v zmysle rozsudku o úprave práv a povinností. Medzičasom okresný súd rozsudkom z 21. marca 2018 však manželstvo sťažovateľa a matky maloletej rozviedol, pričom výrok o rozvoďte nadobudol právoplatnosť 3. júla 2018. Okresný súd zároveň tým istým rozsudkom upravil aj styk s maloletou, však proti tomuto výroku sa obaja bývalí manželia odvolali. O návrhu na výkon rozsudku o úprave práv a povinností okresný súd rozhodol uznesením tak, že konanie zastavil, pretože podľa jeho názoru právoplatnosťou výroku o rozvoďte došlo k zániku povinností uložených rozsudkom o úprave práv a povinností. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ neúspešne odvolanie. Proti týmto uzneseniam podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť.</p>
z odôvodnenia	<p>Pokiaľ má konajúci súd prihliadať na záujem dieťaťa v každom štádiu konania a tento záujem má stáť nad všetkým ostatným, tak nie je možné súhlasiť s napadnutým rozhodnutím krajského súdu v tom smere, že výkon rozsudku o úprave práv a povinností nie je možné nariadiť s ohľadom na právoplatnosť výroku o rozvoďte manželstva sťažovateľa a matky maloletej.</p> <p>Konanie o rozvoďte manželstva je v zmysle § 24 zákona o rodine obligatórne spojené aj s konaním o úprave práv a povinností k maloletým na čas po rozvoďte, avšak len od času, ktorý nastane po právoplatnosti výroku o rozvoďte. Zároveň ale platí, že podľa § 36 ods. 1 druhej vety zákona o rodine ak sa rodičia na úprave práv a povinností nedohodnú, súd môže upraviť výkon rodičovských práv a povinností aj bez návrhu. Cieľom takejto koncepcie úpravy rodičovských práv a povinností je bezpochyby sledovanie najlepšieho záujmu maloletých, resp. aby v prípade sporov medzi rodičmi boli práva a povinnosti detí objektívne chránené po celý čas konania (pred i po rozvoďte), a nie aby sa dieťa v určitom štádiu konania (ktoré sice pozostáva z čiastkových konaní) ocitlo v „právnom vákuu“, ako to uviedol okresný súd.</p> <p>Úprava obsiahnutá v rozsudku poručenského súdu stratí účinnosť právoplatnosťou výrokov týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoďte. Zánik účinnosti tejto úpravy nemožno viazať na právoplatnosť výroku o rozvoďte manželstva, keďže výrok o rozvoďte manželstva a výrok o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoďte majú samostatný skutkový základ, v opravnom konaní sa preskúmajú samostatne, takže nemožno vyvodit', že by museli nadobudnúť právoplatnosť súčasne (R 40/1965).</p> <p>Pokiaľ nenadobudne právoplatnosť výrok o rozvoďte manželstva, nenadobudne právoplatnosť žiadny z výrokov o výkone rodičovských práv a povinností na čas po rozvoďte. Pokiaľ nadobudne právoplatnosť výrok o rozvoďte manželstva, nemusí súčasne nadobudnúť právoplatnosť aj výrok o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti. Avšak ak nenadobudne právoplatnosť výrok o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti na čas po rozvoďte manželstva, nemôže nadobudnúť právoplatnosť žiaden z ďalších výrokov týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoďte. Ak nadobudne právoplatnosť výrok o rozvoďte manželstva a tiež výrok o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti na čas po rozvoďte, musia súčasne nadobudnúť právoplatnosť ďalšie výroky upravujúce</p>

	<p>výkon rodičovských práv a povinností na čas po rozvoде (výživné, stretávanie, informačná povinnosť). Proti každému z nich možno podať odvolanie i samostatne a vtedy sa bude v odvolacom konaní preskúmať výlučne napadnutý výrok a na ňom závislé výroky. Ostatné výroky, pokiaľ neboli odvolaním dotknuté, nadobudnú právoplatnosť.</p> <p>V teraz prejednávanom prípade nastala situácia, že výrok o rozvoде manželov nadobudol právoplatnosť a obaja rodičia sa zároveň proti výroku o úprave práv a povinností k maloletej odvolali, teda tento výrok nie je právoplatný, resp. v čase rozhodovania krajského súdu o odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu o zastavení konania o výkon rozhodnutia nebol právoplatný. Je nutné upriamiť pozornosť na tú okolnosť, že krajský súd pri svojom rozhodovaní (vo veci výkonu rozhodnutia, pozn.) mal vedomosť o podanom odvolaní sťažovateľa aj matky maloletej proti výroku o úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvoде. Rovnako mal krajský súd vedomosť o celej, značne komplikovanej situácii v rodine najmä s ohľadom na dĺžku konania, dĺžku času, po ktorý sa sťažovateľ nemohol stretávať s dcérou, ako i na matkino správanie (nerešpektovanie súdom nariadených úkonov).</p> <p>Krajský súd mal vychádzať z predpokladu, že vzťahy medzi rodičmi maloletej sú rozvrátené v takej miere, že dohoda o úprave práv a povinností medzi nimi nie je reálna, a zároveň prísne dbať na záujem maloletej aj s prihliadnutím na odborné vyjadrenie Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave z 28. októbra 2013, podľa ktorého bolo zo psychologického hľadiska odporúčané realizovať stretnutia otec – dcéra za prítomnosti matky.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že výklad krajského súdu k § 390 CMP o tom, že okolnosti (právoplatnosť výroku o rozvoде manželstva), ktoré nastali po vzniku exekučného titulu (vykonateľný rozsudok o úprave práv a povinností), spôsobili zánik uloženej povinnosti aj v prípade, ak sa zároveň nestal právoplatným výrok o úprave práv a povinností na čas po rozvoде, nie je ústavne akceptovateľný s prihliadnutím na chránené záujmy maloletej.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krajský súd v Bratislave uznesením zo 14. mája 2019 porušil základné práva sťažovateľa podľa čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. 2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 14. mája 2019 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. 3. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia. 4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Zbierka rozhodnutí a oznámení súdov: R 40/1965</p> <p>Ústavný súd Českej republiky: III. ÚS 1206/09</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>maloletý-úprava práv a povinností k maloletému</p>

	rodičovské práva, rodina výkon rozhodnutia manželstvo-rozvod
--	--

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.